

Provsten i Ordrup FERDINAND MUNCK

Slægtshistorien om præstesønnen Ferdinand (1861-1945), der fødtes i Flensborg og fik sin livsgerning som præst i Ordrup Sogn

Frederik Ferdinand Munck (1861-1945) blev født den 13. marts 1861 i Flensborg som den førstefødte hos ægteparret Vilhelm og Marie Munck. Efter at Vilhelm Munck (1833-1913) havde afsluttet sin teologiske embedseksamen i januar 1858, blev han i september 1859 ansat som adjunkt ved Flensborg Latin og Realskole og fik nu råd til at gifte sig.

Den 31. maj 1860 blev han viet i Tjæreby Kirke til Marie Fabricius (1836-1914), der var datter af forpagteren på herregården Basnæs, hvor brylluppet blev holdt. Dagen efter rejste de nygifte til Flensborg, og den 13. marts 1861 blev Ferdinand født.

Vilhelm Munck blev i 1862 førstelærer ved den danske borgerskole i Flensborg og præst ved den frie danske menighed, men da tyskerne besatte Flensborg i 1864, måtte Vilhelm Munck og hans familie forlade byen og flytte til København. Her fik de i første omgang bolig i Bredgade 6 hos Vilhelm Muncks farmor Christiane Raaschou (1814-1910), men flyttede senere til flere adresser på Christianshavn, hvor familien blev forøget med først to sønner Vilhelm og Johannes og senere tre døtre Christiane, Marie og Karen.

Da Vilhelm Munck i 1875 bliver sognepræst ved Herlufsholm, flytter familien ind i Lille Næstved Præstegård, hvor datteren Charlotte bliver født i 1876. Ferdinand kommer som sine brødre på Herlufsholm Kostskole, hvorfra han bliver student i 1879. Mens han studerer teologi i København, bor han i Bredgade 6, og efter at være blevet kandidat i 1886, underviser han som lærer og manuduktør og drager på studierejser til udlandet, inden han i 1890 bliver ansat som kapellan i Nakskov-Branderslev Sogn. Samme år bliver han gift med Eliza Aagaard (1867-1893), men efter at hun har født en datter den 6. september 1893, dør Eliza den 2. oktober kun 26 år gammel, og datteren bliver døbt Eddy Aagaard Munck ved sin mors begravelse.

Ferdinand er stærkt optaget af ydre mission og bliver bestyrelsesmedlem i Østerlandsmissionen, som bliver stiftet i 1903 med teologen Einar Prip (1868-1939) og lægen Rudolf Christian Fox Maule (1875-1940) som udsendte missionærer til Syrien. I 1903 bliver Ferdinand kapellan ved Aarhus Domkirke, og i 1909 bliver han gift med Helene Johanne Fox Maule (1860-1945), som er søster til lægemissionæren. I 1911 bliver Ferdinand udnævnt til sognepræst i Ordrup Sogn, og 1913 samtidig provst over Sokkelund Herred.

På Kong Christian den Tiendes fødselsdag den 26. september 1918 bliver han Ridder af Dannebrog som anerkendelse for hans fortjenstfulde gejstlige embedsvirksomhed med særlig tilknytning til hoffet, og den 18. juli 1926 bliver han udnævnt til Dannebrogsmænd i anledning af Ordrup Kirkes 50-års-jubilæum. Han bliver afskediget som sognepræst som 70-årig i 1931, men fortsætter til 1941 som præst ved Københavns Sygehjem, indtil han dør som 83-årig den 4. januar 1945. Han bliver begravet på Ordrup Kirkegård, hvor der i kirkegårdsuren er indsat en mindetavle for ham og hans hustru, som dør den 28. december 1945.

Inden sin død har Ferdinand haft den sorg i 1943 at miste sin datter Eddy, der dør som 50-årig. Hun var i 1922 blevet gift som 28-årig med redaktør og KFUM-sekretær, cand. theol. Aage Falk Hansen (1895-1977), og de fik tre børn: Flemming (født 1925), Elsebil (født 1928) og Poul (født 1930), der således kun var henholdsvis 17, 15 og 12 år ved deres mors død. Aage Falk Hansen giftede sig igen i 1945 med Hanne Christiansen, som var enke efter vinhandler Ejnar Christiansen, hvis far grundlagde det vinfirma, der fortsatte vinforretningen i Bredgade 6.

KONGEHUSET og Ferdinand Munck

Da Ferdinand blev begravet i januar 1945, var der en smuk krans fra Kongen; da han i 1918 blev Ridder af Dannebrogordenen, var det bl.a. begrundet med hans særlige tilknytning til Hoffet, og da hans barnebarn Elsebil Udengaard flyttede i 2010, fandt hun en kasse med gamle breve til Ferdinand fra bl.a. enkedronning Louise, prinsesserne Thyra og Dagmar og prins Gustav. Forklaringen på Ferdinands forbindelser med Kongehuset er den kendsgerning, at både Bernstorff Slot og Charlottenlund Slot lå i Ordrup Sogn, hvor Ferdinand var sognepræst fra 1911-1931.

Bernstorff Slot blev i 1854 stillet til rådighed for kronprins Christian den 9., som i sin lange regeringstid 1863-1906 brugte slottet som sommerresidens. Hans yngste søn Prins Valdemar arvede slottet og boede her om sommeren indtil sin død i 1939, hvor slottet blev hjemsted for Civilforsvarets Befalingsmandsskole.

Charlottenlund Slot blev i 1869 bolig for kronprinseparret Frederik den 8. og Louise, der blev kongepar i 1906-1912. På Charlottenlund Slot fødtes i 1870 den senere Kong Christian den 10. og i 1872 hans bror Prins Carl, der blev valgt til konge i Norge i 1905. Enkedronning Louise blev boende på slottet indtil sin død i 1926, og i 1935 holdt kongefamilien op med at benytte slottet, som herefter blev indrettet til brug for Danmarks Fiskeriundersøgelser.

Ordrup Kirke blev opført allerede i 1876 og indviet som kapel betjent af præsterne i Gentofte Sogn. Da Klampenborg-banen blev åbnet i 1863, steg folketallet i den østlige del af Gentofte Sogn så stærkt, at tanken om en ny kirke kom frem. Kirken blev opført alene for frivillige gaver uden offentlige bidrag. Den er bygget i romansk stil og minder med sine to tårne om Fjenneslev Kirke, men fik efter mange ønsker et par slanke spir.

Kong Christian den 9. bekostede alteret, knæfaldet og udsmykningen af korets loft, mens hans Dronning

Louise gav orglet og døtrene prinsesserne Alexandra, Dagmar og Thyra de to store lysestager på alteret. Først i 1891 blev Ordrup Sogn udskilt fra Gentofte Sogn, og senere i 1915 blev Skovshoved Sogn udskilt fra Ordrup Sogn.

Kong Frederik den 8. og hans dronning Louise kom med deres børn til gudstjeneste i Ordrup Kirke, og også som enkedronning kom Dronning Louise ret regelmæssigt i Ordrup Kirke, og Prins Gustav og Prinsesse Thyra bevarede til det sidste deres venskab med Ferdinand.

Ferdinand i audiens hos Kongen i 1932

Ved Charlotte Muncks begravelse den 1. august 1932 var der også en krans fra Kongen, og Vilhelm Munck (Vulle) fortæller i et brev til sin søn Johannes (Jonas), at Ferdinand Munck har været i audiens hos Kong Christian den Tiende for at takke for kransen:

- I gaar var Onkel Ferdinand og Tante Christiane til Audiens for at takke for Kransen. Kongen var meget venlig, omtalte Tante Charlotte med smukke Ord, sagde bl.a. at hun var saa "naturlig". Kongen sagde ogsaa om Tante Lotte, at hendes Smil maatte kunne gøre de syge raske. Saa spøgte han med Onkel Ferdinand om hans Virksomhed som Emeritus. Morsomt var det, at Tante Christiane som den fornemme Dame fra Rangklasse 2 banede Vejen med Provsten som Følgesvend, og Onkel Holger (dep.chef Waage) er sikkert stolt over "Mor Christiane", der var afbildet i Berlingske Aftenavis. I dag har jeg faaet 700 Konvolutter ind ad Døren, saa der er Arbejde for de første Dage. Jeg har fyldt 12 Foliosider med Navne paa Kranse og Dekorationer, af de sidste alene 91 Stk.

2 konger og deres 14 børn

Christian den 9. (født 1818) blev i 1853 udpeget som tronfølger efter den barnløse Frederik den 7. I 1842 var han blevet gift med Louise af Hessen-Kassel, og de boede 1842-1863 i Det Gule Palæ. De fik 6 børn og tilnavnet Europas svigerforældre på grund af børnenes giftermål med Europas førende kongehuse: 1) *Frederik* (1843-1912): Da hans far Christian den 9. først døde som 87-årig og dermed Danmarks hidtil ældste konge, var Frederik 63 år, da han blev udråbt som kong Frederik den 8. i 1906, men døde allerede i 1912. 2) *Alexandra* (1844-1925) blev i 1863 gift med dronning Victorias ældste søn, som blev den engelske kong Edward den 7. (1901-1910). 3) *Vilhelm* (1845-1913) valgtes 1863 til konge af Grækenland under navnet Georg den 1.; blev myrdet 1913 i Saloniki. 4) *Dagmar* (1847-1928) blev 1866 gift med den senere zar Alexander den 3. af Rusland (1881-1894); tilbragte sine sidste år på Hvidøre. 5) *Thyra* (1853-1933) blev gift 1878 med hertugen af Cumberland. 6) *Valdemar* (1858-1939) blev gift 1885 med prinsesse Marie af Orleans og afsløg i 1887 at blive konge af Bulgarien.

Frederik den 8. (1843-1912) blev i 1869 gift med den svensk-norske kong Carl den 15.s datter Louise (1851-1926), og de fik 8 børn: 1) *Christian* (1870-1947), der i 1912 blev udråbt som kong Christian den 10., 2) *Carl* (1872-1957), der i 1896 blev gift med prinsesse Maud af England (Alexandras datter) (1869-1938) og i 1905 folkevalgt til norsk konge som Håkon den 7., 3) *Louise* (1875-1906) gift 1896 med prins Friedrich af Schaumburg-Lippe, 4) *Harald* (1876-1949) gift 1909 med prinsesse Helena af Slesvig-Holsten, 5) *Ingeborg* (1878-1958) gift 1897 med prins Carl af Sverige, 6) *Thyra* (1880-1945), 7) *Gustav* (1887-1944) og 8) *Dagmar* (1891-1961) gift 1922 med hofjærgemester Jørgen Castenskiöld.

YDRE MISSION og Ferdinand Munck

Ydre mission kom til at præge hele Ferdinands liv – ikke som udsendt missionær, men som den der hjemme i Danmark arbejdede for at understøtte arbejdet i missionselskaberne og udbrede kendskabet til missionærerne og deres arbejde. Livet igennem var Ferdinand medlem af bestyrelsen i tre missionselskaber, nemlig Østerlandsmissionen, Israelsmissionen og Buddhistsmissionen.

Samtidig redigerede han i ikke mindre end 41 år **Nordisk Missions-Tidsskrift**, nemlig fra 1899 til 1940, først sammen med sognepræst Vilhelm Sørensen, men efter hans død i 1911 som eneredaktør. Tidsskriftet havde et redaktionsudvalg med repræsentanter fra de nordiske lande og bragte bl.a. årlige beretninger om de enkelte missionselskaber og deres arbejde samt referater fra store internationale missionskongresser. I artikler diskuteredes også grundlaget for selve missionsarbejdet. Fx bragte tidsskriftet i 1908-1909 en debat om lægemission, hvor lægemissionær **Christian Frimodt-Møller** reagerede på et refereret foredrag af den senere stiftsprovst i Viborg **Frederik Schepelern**.

- Det at lindre menneskelig nød er kun en sekundær missionsopgave, medens det at vinde indgang for evangelier er den egentlige missionsopgave, *erklærer Frederik Schepelern og fortsætter*: – Jeg skulle ønske, vi herhjemme havde adopteret det tyske ”missionslæge” i stedet for det engelske ”lægemissionær” – det første svarer mere til virkeligheden og vækker færre illusioner. Kun veluddannede og dygtige læger kan blive nyttige lægemissionærer. Lægemission uden hospital er ret værdiløs og kan ikke erstatte egentlig mission. Alt ved lægemission er ekstra. Jeg tror, at vi er på sund og ret vej med vor lægemission, hvis vi holder os fire ting for øje: Lægemission er en støtte for det egentlige missionsarbejde, dens nytte afhænger af

lægens dygtighed som læge, den har sin værdi også om man ikke har råd til hospitaler, og den må ikke brede sig på det egentlige missionsarbejdes bekostning.

Christian Frimodt-Møller skriver i et indlæg i det følgende nummer, at Frederik Schepelerns foredrag på mange måder fremhæver det gode ved lægemission, men også indeholder udtalelser, som kan misforstås til skade for sagen. Schepelern mener, at vore dages lægemission ikke med rette kan have sin begrundelse i Jesu missionsbefaling. På den baggrund kommer man let til at anse udgifterne til lægemission for alt for store i forhold til, hvad der er nødvendigt. Selv om man ved Jesu missionsbefaling alene tænker på befalingen i Matthæus 28, 18-20, som skal ”lære dem at holde alt, hvad jeg har befalet jer”, må denne befaling dog indeholde ikke alene, hvad Jesus befalede ved sine ord, men også hvad han befalede til efterfølgelse gennem sin gerning ved at gå omkring og helbrede de syge, som man bragte til ham. Jesus befalede selv direkte sine disciple ”at helbrede de syge og sige til dem, at Guds rige var kommet nær til dem” (Lukas 10, 9).

Christian Frimodt-Møller (1877-1943) følte sig allerede som 13-årig kaldet til at blive lægemissionær og blev efter sin lægeuddannelse udsendt i 1907 til Sydindien, hvor han fra 1914-1939 var overlæge ved TB-sanatoriet i Madanapalle oprettet af 7 missionselskaber (heriblandt DMS). I 1939 blev han ansat af den indiske regering til at lede TB-bekæmpelsen i Indien. Han var i 1905 blevet gift med Ragnhild Høgsbro (1874-1966), og inden udrejsen til Indien fik de i 1906 sønnen **Johannes Frimodt-Møller** (1906-1988). Som 6-årig blev han sendt hjem til skolegang i Danmark, men efter at være blevet uddannet som læge, var han 1930-1931 ansat ved faderens hospital, inden han efter studier i udlandet vendte hjem til ansættelse 1936-1939 ved Vejlebjerg Sanatorium. Efter at være blevet dr.med. i 1939 rejste han inden verdenskrigens udbrud til Indien, hvor han overtog ledelsen af faderens TB-sanatorium med navnet Arogyavaram (betyder ”Stedet hvor man genvinder sit helbred som gave fra Gud”). Han var udsendt af DMS som lægemissionær 1947-1977. I 1934 blev han gift med Vulles datter sygeplejerske **Kirsten Munck** (1906-1988).

Da Ferdinand fyldte 80 år

Vilhelm Munck (Vulle) fortæller i et brev til sin søn Johannes (Jonas), hvordan man fejrede Ferdinand Muncks 80-års fødselsdag den 13. marts 1941, hvor han kort tid forinden var blevet afskediget fra sin stilling som præst ved Københavns Sygehjem:

- Siden sidst har vi fejret Onkel Ferdinand med en lille intim Middag i Hjemmet. Vi var 14 i alt, Søskende, Falks (5) og Enkefru Fox-Maule (Ingeniør). Knapt kunde vi røre os for Blomster og Gaver, blandt de sidste fra Sygehjemmet: 12 Flasker Rødvin og 3 Kasser Cigarer samt en dejlig Plaid. De sædvanlige Visitter fra Kongefamilien, i aar saagar Telegram fra Kongen. I alt skal der takkes for henvend 500 Venligheder. Eddy havde sørget for Middagen, og hvilken vi alle holdt Tale. Tante Helene holdt godt ud, men trak sig ved 9 Tiden tilbage. Hele Dagen havde der været Visitter, men hun havde da faaet et lille Hvil før Kl. 6½.

Nordisk Missions-Tidsskrift

48. BIND — 3. RÆKKE — 26. AARGANG

I FORBINDELSE MED

Generalsekretær **Einar Amdahl**, Stavanger; Missionær **P. O. Boddig**, Oslo; Missionssekretær **N. H. Brønnum**, Roskilde; Sognepræst **Henry Christoffersen**, Gimlinge; Biskop, Dr. teol. **Hj. Danell**, Skara; Biskop **Andreas Fletscher**, Bergen; Missionær **Knud Heiberg**, Madras; Rektor **H. Hoeg**, Oslo; Sognepræst **S. E. Jørgensen**, Risør; Sognepræst **H. F. Jørgensen**, Frederikssund; Missionssekretær **O. Kopretian**, Stavanger; Professor, Dr. teol. **L. P. Larsen**, København; Sognepræst **Ole B. Meyer**, Halden; Skolebestyrer **E. Osnes**, Oslo; Missionær **J. M. T. Winther**, Fukuoka, Japan

OG UNDER SÆRLIG MEDVIRKEN AF

L. BERGMANN og **HENRY USSING**
Docent i Missionshistorie   Stiftsprovst, Dr. teol.,
i Københavns Universitet   København

UDGIVET AF

FERD. MUNCK
Præst, Charlottelund

BEGRAVELSEN af Ferdinand Munck

Avisreferat af begravelsen i januar 1945

Provst Ferdinand Munck begravedes i går i stilhed fra Ordrup Kirke under stor deltagelse. Der var sendt talrige kranser, hvoraf mange signerede, deriblandt en smuk krans fra Kongen, kranser fra de forskellige missionselskaber, hvortil afdøde havde været knyttet, samt fra Ordrup Menighedsamfund, Ordrup KFUK, Københavns Sygehjem m.fl.

Blandt de tilstedeværende bemærkedes biskop Fuglsang Damgaard og en række præster i ornat, endvidere professorerne Torm, Bentzen, Bergmann, professor dr.jur. Henry Ussing, professor Johannes Munck, Århus, fhv. lægemissionær, professor Ellerbæk, formændene for forskellige missionselskaber og nogle hjemmenværende missionærer.

Efter at salmen "Til himlene rækker din miskundhed, Gud" var sunget, trådte afdødes svoger, provst Johannes Nordentoft frem bag den dannebrogsumvundne kiste og talte ud fra 2. Korinthierbrevs 1. kapitel. Han nævnedes bl.a., at oprindelig var provst Munck en mand med skarpe kanter, som næppe fik de i udpræget grad kirkefremmede i sognet i tale, men med årene blev han mildere. Provst Nordentoft fremhævede afdødes karakters renhed og fasthed og skildrede ham som en mand, der havde prøvet en del i livets skole. Tidligt mistede han sin ungdoms brud, men fik senere en god støtte i sin nuværende hustru, der desværre nu ligger syg og ikke kan være med til at overvære begravelsen. For ikke længe siden mistede provst Munck sit eneste barn, og svigersønnen kunne heller ikke være til stede ved begravelsen.

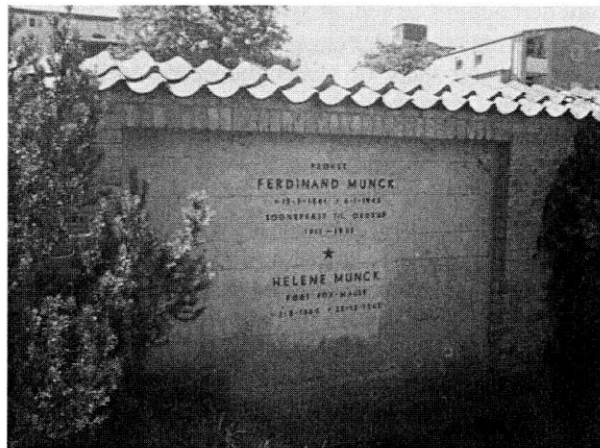
De øvrige salmer, der blev sunget ved højtideligheden, var nogle vers af Johannes Munck "Tusind dyre minder" samt Grundtvigs "O, kristelighed" og Brorsons "Jesus os til trøst og gavn".

Professor, dr. theol. *Frederik Torm* talte ud fra Ordsprogenes Bog 23, 19: "Lad dit hjerte gå den lige vej". Provst Munck syntes kun at kende én vej – og det var den lige vej. Heri ligger, at han var en mand, som havde et fast standpunkt, og det var i slægtens fodspor, han fulgte. Og frem for alt kendte han ikke til krogveje, men hans faste standpunkt udelukkede ikke, at han stod med dyb forståelse for andre mennesker og deres standpunkter. Man hørte ham aldrig tale ondt om mennesker, men han optog alt i bedste mening. At være således bliver kun muligt gennem streng selvugt. Dette forudsætter indre kampe, men han havde den ejendommelighed, at den slags talte han ikke om.

- Jeg betragter det som en god og rig oplevelse, at jeg i over 40 år har haft en mand af denne støbning som nær arbejdsfælle. Altid var han den samme kloge rådgiver. Hvor følte man sig tryk, når man havde drejet en sag igennem med ham. Det var især Ydre Mission, der

førte os sammen. På det område havde han vidt forgrenede interesser. Han var bestyrelsesmedlem i Israelsmissionen, Østerlandsmissionen og Buddhistmissionen. Han grundlagde og redigerede Nordisk Missions-Tidsskrift, det første større tidsskrift herhjemme i sin art. Han søgte herigennem at sprede sund missionskundskab, som er en forudsætning for missionskærlighed. Derfor optog Dansk Missionsråd straks fra begyndelsen af dets eksistens provst Munck blandt de ekstraordinære medlemmer, og han gjorde her et værdifuldt arbejde. Men der er ingen tvivl om, at det Ydre Missions-Arbejde, der stod hans hjerte nærmest, var Israelsmissionen. I sin ungdom studerede han en tid i Leipzig denne mission hos professor Franz Delitzsch. Professor Torm skildrede nu indsatsen særlig for Israelsmissionen og sluttede med at sige, at provst Munck har indskrevet sit navn i hjemmearbejdet i al dansk Ydre Mission. Der vil blive tomt efter ham.

På Ordrup Kirkegård foretog pastor Schjønning-Jepsen jordpåkastelsen. Afdødes broder, grosserer Vilhelm Munck takkede for deltagelsen. Bagefter var der en sammenkomst i Ordrup KFUK, hvor bl.a. familien og gamle venner fra Ordrup sogn var til stede. Professorinde Ussing bød velkommen, og der blev talt bl.a. af provst Nyholm, pastor Schjønning-Jepsen og fru departementschef Waage.

Mindetavle for Ferdinand Munck på kirkegårdsmuren på Ordrup Kirkegård lige til højre for indgangen fra Ellensvej sat af venner og afsløret 16. december 1945.

Anvendt litteratur til slægtshistorien

Nordisk Missions-Tidsskrift: 1908 s.249: *Lægmission v. Fr. Schepelern*; 1909 s.145: *Vor lægmission i Sydindien v. Chr. Frimodt-Møller*; 1945 s.37: *Provst Ferd. Munck in memoriam v. red. biskop Axel Malmstrøm. Danmarks konger & dronninger*. Hamlet. 1975. *Dansk Præste og Sognehistorie (Kirkelig Geografi) 1849-1949*. Bd. 1. Københavns Stift. Samlet og udgivet af Paul Nedergaard. Lohses Forlag. 1951.

Slægtshistorisk faktablad samlet af *Henrik Munck* til Munckforeningens slægtsstævne 27.-28. august 2011.